

Till Undervisnings- och kulturministeriet

Begäran om utlåtande om regeringens proposition till riksdagen med förslag till läropliktslag och till visa lagar som har samband med dem

Lagstiftningens strävan att höja utbildningsnivån och kunnandet i Finland är en bra utbildningspolitisk utgångspunkt för den nya lagen. Att alla ungdomar erhåller en examen på andra stadiet som ger dem förutsättningar för att erhålla arbete eller studera vidare är en viktig målsättning. Förslaget till ny läropliktslag minskar på ojämlikheten och ger alla liknande förutsättningar oberoende av socioekonomisk bakgrund vilket anses som positivt. Reformen innebär dock betydande tilläggs-kostnader, och även ökade skyldigheter för kommunerna och utbildningsanordnarna att handleda och övervaka studerandes övergång till andra stadiet.

Närpes stad önskar framföra följande synpunkter gällande förslaget till läropliktslag:

- Närpes stad stöder Kommunförbundets utlåtande. Konsekvensbedömningen av den nya lagen är en viktig del av processen och Närpes stad understryker vikten av en noggrann och verklighetstrogen sådan.
- Finansieringen av denna reform bör till kommunerna till fullo ersättas på ett reellt sätt. De uträkningar som nu ligger till grund anses ej överensstämma med verkliga kostnader för denna reform i enlighet med kommunens egna uträkningar baserade på verkligt elevantal, kostnader för läromedel, datorer, material, skolskjutsar etc. Kommunens egen möjlighet att finansiera denna lags konsekvenser är ringa. Bland annat de avgiftsfria skolresorna borde ordnas inom ramen för det nuvarande systemet med stöd för skolresor. Skolskjutsarna på landsbygden utan fungerande kollektivtrafik ökar på skjutskostnaderna mycket jämfört med i en stad. Om inte finansieringen kan ordnas så att kommunernas reella utgifter täcks via statsandelarna eller ett annat finansieringssystem bör inte lagen träda ikraft.
- Lagförslaget koncentrerar sig långt på de studiesociala förmånerna för den studerande medan åtgärder för att stävja avbrott och marginalisering inte har en lika framträdande roll i lagförslaget ekonomiskt sett.

- Eftersom majoriteten av alla unga som avslutar den grundläggande utbildningen går vidare till det andra stadiet har den nya lagstiftningen inte fullt ut den inverkan som lagstiftarna avser. Istället kunde resurser kanaliseras till den grundläggande utbildningen via höjda statsandelar så att eleverna under sin tid där får tillräckligt med stöd, handledning och tillgång till elevvårdstjänster. Ett annat alternativ är att det ges tillräckligt med resurser till yrkesutbildningen vad gäller stöd och handledning så att antalet avbrott där minskar.
- Ett utökat ansvar vad gäller handledning och övervakning tillkommer anordnaren av grundläggande utbildning enligt utkastet till ny lag och det ställer stora krav på studiehandledningen, såväl kompetensmässigt som resursmässigt. Närpes stad vill särskilt lyfta fram bristen på svenskspråkiga studiehandledare, och därmed även behovet av en kontinuerlig utbildning av dessa. Övervakningsansvaret bör vara tydligt beskrivet i lagen för att underlätta genomförandet av den utvidgade läroplikten.
- I förslaget till läropliktslagen (§5) nämns möjligheten för studerande med invandrabakgrund att utföra sin läroplikt inom den grundläggande utbildningen för vuxna ifall deras språkkunskaper i svenska eller finska ännu är otillräckliga. Detta stöds till fullo.
- Tidtabellen för när läropliktslagen träder i kraft är alltför snäv. Höjningen av läropliktsåldern bör skjutas upp med beaktande av coronaläget och dess konsekvenser. Tidigast 1.8.2022 finns det en reell möjlighet för kommunerna att ta denna lag i bruk med tanke på att det behövs tid för planering, för beaktande av ekonomiska aspekter i samband med budgeteringen samt att det ännu är oklart hur det rådande coronaläget som har satt spår i kommunernas ekonomi skall kompenseras.

15.6.2020 Närpes stad

Åsa Snickars, Bildningsdirektör